

Sosiaalihuollon asiakasmaksut ja tulorajat

1.3.2018 alkaen Toivakan kunnassa

1.	YLEISIÄ PERIAATTEITA	4
1.1	KAIKISSA ASIAKASMAKSUPÄÄTÖKSISSÄ SOVELLETAAN.....	4
1.2	ASIAKASMAKSUN ENIMMÄISMÄÄRÄ	4
1.3	ASIAKASMAKSUN ALENTAMINEN TAI PERIMÄTTÄ JÄTTÄMINEN.....	4
1.4	MAKSUKYVYN MUKAAN MÄÄRÄYTYVIEN MAKSUJEN TARKISTAMINEN.....	4
1.5	MAKSUKATTO.....	4
1.6	MAKSUKATON TÄYTTÄMISEN JÄLKEEN PERITTÄVÄT MAKSUT	5
1.7	POISSAOLOT	5
2.	IKÄÄNTYNEIDEN PALVELUT	6
2.1	SOTAINVALIDIT	6
2.2	RINTAMALISÄN SAAJAT.....	6
2.3	TILAPÄINEN KOTIHOITO	6
2.4	SÄÄNNÖLLINEN KOTIHOITO.....	6
	Säännöllisen kotihoidon kuukausimaksutaulukko	7
2.5	KOTIHOIDON TUKIPALVELUT	8
3.	SOSIAALIHUOLTOLAIN (1301/201) MUKAINEN LAPSIPERHEIDEN KOTIPALVELU	10
3.1	Tilapäinen lapsiperheiden kotipalvelu.....	10
3.2	Säännöllinen lapsiperheiden kotipalvelu.....	10
	Säännöllisen kotipalvelun kuukausimaksutaulukko:.....	11
4.	ASUMISPALVELUT, SOSIAALIHUOLTOLAIN MUKAISET (21§).....	11
4.1	TILAPÄINEN PERHEHOITO	11
4.2	OMAISHOITAJAN VAPAAN AIKAINEN HOITO.....	11
4.3	LYHYTAIKAINEN (TILAPÄINEN) PALVELUASUMINEN	12
4.4	PERHEHOITO (IKÄIHMISET, MIELENTERVEYSKUNTOUTUJAT, SOSIAALIHUOLTOLAIN MUKAISET).....	12
4.5	PALVELUKODIT JA TUKIASUNNOT	12
4.6	TEHOSTETTU PALVELUASUMINEN	13
5.	VAMMAISPALVELUJEN JA KEHITYSVAMMAHUOLLON MAKSUT	13
5.1	PÄIVÄ- JA TYÖTOIMINTA.....	13
5.2	VAMMAISPALVELULAIN MUKAINEN KULJETUSPALVELU	13
5.3	KEHITYSVAMMAISTEN PÄIVÄ- JA TYÖTOIMINTA (16 VUOTTA TÄYTTÄNEET).....	13
5.4	ASUMISPALVELUT: VAMMAISPALVELULAIN JA KEHITYSVAMMALAIN MUKAISET	14
5.4.1	VAMMAISPALVELULAIN MUKAINEN ASUMINEN	14
	• VAMMAISPALVELULAIN NOJALLA JÄRJESTETTY LYHYTAIKAINEN ASUMISPALVELU / LYHYTAIKAINEN RYHMÄKOTIASUMINEN:	14
	• VAMMAISPALVELULAIN MUKAISEN ASUMISPALVELUN ATERIAMAKSUT ENINTÄÄN:.....	14
5.4.2	KEHITYSVAMMALAIN MUKAINEN ASUMINEN.....	14
	• KEHITYSVAMMALAIN MUKAISEN ASUMISPALVELUN YLLÄPITOMAKSU:	14
	• KEHITYSVAMMALAIN MUKAISEN ASUMISPALVELUN ATERIAMAKSU:	15
	• KEHITYSVAMMALAIN MUKAISEN LYHYTAIKAISHOIDON MAKSUT	15

KEHITYSVAMMALAIN MUKAINEN PITKÄAIKAINEN JA LYHYTAIKAINEN LAITOSHOITO SEKÄ PITKÄAIKAINEN PERHEHOITO.....	15
• PITKÄAIKAINEN LAITOSHOITO JA PITKÄAIKAINEN PERHEHOITO	16
• OMAISHOITAJAN VAPAAN AIKAINEN HOITO.....	16
6. PITKÄAIKAINEN LAITOSHOITO	16
7. LASTENSUOJELUN MAKSUT.....	18
7.1 VANHEMMILTA PERITTÄVÄT MAKSUT	18
7.2 LAPSELTA TAI NUORELTA PERITTÄVÄ MAKSU	19
8. MUUT MAKSUT	19
8.1 SOSIAALIPÄIVYSTYS.....	19

1. YLEISIÄ PERIAATTEITA

1.1 KAIKISSA ASIAKASMAKSUPÄÄTÖKSISSÄ SOVELLETAAN

Lakia sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992), jäljempänä asiakasmaksulaki ja asetusta sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (912/1992), jäljempänä asiakasmaksuasetus.

1.2 ASIAKASMAKSUN ENIMMÄISMÄÄRÄ

Asiakasmaksulaki 2 §.

Palveluista perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen.

1.3 ASIAKASMAKSUN ALENTAMINEN TAI PERIMÄTTÄ JÄTTÄMINEN

Asiakasmaksulaki 11 §.

Sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyyn mukaan määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteutumista.

1.4 MAKSUKYVYN MUKAAN MÄÄRÄYTYVIEN MAKSUJEN TARKISTAMINEN

Asiakkaan maksukyvyyn mukaan määräytyvät maksut (pitkäaikainen laitoshoido/ asumispalvelu/ perhehoito ja säännöllinen kotihoito) määrätään toistaiseksi.

Maksukyvyyn mukaan määräytyvät maksut (ja niihin liittyvät tulotiedot) tarkistetaan joko asiakkaan pyynnöstä tai työntekijän aloitteesta kun:

- palvelun käyttäjän tai perheen maksukyky on oleellisesti muuttunut
- kun on ilmeistä, että maksua määrättäessä huomioon otettavat perheen olosuhteet ovat muuttuneet
- maksu osoittautuu virheelliseksi tai
- palvelu- ja hoitosuunnitelmaa muutetaan

Osa sosiaali- ja terveydenhuollon maksuista on sidottu indekseihin. Indeksitarkistukset tehdään voimassaolevan lainsäädännön mukaan.

1.5 MAKSUKATTO

Asiakasmaksulaki 6 a §, asiakasmaksuasetus 26 a § ja Kuntaliiton yleiskirje 38/80/99

Potilaan maksamille julkisen terveydenhuollon tietyille maksuille on säädetty enimmäismäärä, maksukatto. Maksukatton täyttymisen raja on 1.1.2018 alkaen 683 €.

Seurantajakso on kalenterivuosi. Jos maksujen yhteismäärä ylittää kalenterivuoden aikana 683 €, ovat maksukattoon sisältyvät palvelut tämän jälkeen kalenterivuoden loppuun saakka maksuttomia. Lyhytaikaisesta laitoshoidosta peritään kuitenkin 22,50 € hoitopäivämaksu 18 vuotta täyttäneiltä henkilöiltä (asiakasmaksuasetus 26 a §). Alle 18-vuotiaalta ei saa periä ylläpitomaksuakaan.

Alle 18-vuotiaan lapsen ja nuoren käyttämistä palveluista perityt maksukattoa kerryttävät maksut otetaan huomioon yhdessä hänen toisen vanhempansa tai muun laillisen huoltajan maksujen kanssa. Tällöin palvelut ovat maksuttomia kaikille henkilöille, joiden maksut otetaan yhdessä huomioon.

Jos palvelun käyttäjä on kalenterivuoden aikana suorittanut maksukattoon sisältyvistä palveluista maksuja enemmän kuin 683 € euroa, hänellä on oikeus saada liikaa suoritettut maksut takaisin.

Terveyspalvelujen käyttäjän on itse osoitettava maksukaton ylittyminen (asiakasmaksu-asetus 26 b §)

Maksukaton ulkopuolelle jäävät sosiaalihuollon maksuista

- kotona annettava palvelun maksut: kotipalvelu ja kotisairaanhoido
- pitkäaikaisen laitoshoidon maksut
- toimeentulotukena myönnettyt asiakasmaksut
- sosiaalihuoltolain mukaiset asumispalvelumaksut
- kehitysvammaisten asumisen ylläpitomaksu
- vaikeavammaisen kuljetuspalvelun omavastuuosuudet
- perhehoidon maksut
- viivästyskorko
- perintäkulut

1.6 MAKSUKATON TÄYTTYMISEN JÄLKEEN PERITTÄVÄT MAKSUT

Maksukaton täyttymisestä asiakkaalle ilmoittaa se terveydenhuollon laitos, jossa maksukatto on täyttynyt. Maksukatto on voimassa kalenterivuoden loppuun saakka.

1.7 POISSAOLOT

Asiakasmaksuasetus 32 §.

Asiakkaalta peritään asumispalvelujen ja säännöllisen kotihoidon maksu *läsnäolopäiviltä*. *Sairaalassaoloajalta* ei em. maksua peritä myöskään sairaalaan *lähtöpäivältä*.

Kotona annettavissa palveluissa, palveluasumisessa ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa asiakasmaksu peritään *asiakkaasta johtuvan* (muu kuin sairaalahoido) tilapäisen keskeytyksen ajalta. Jos palvelu keskeytyy yli viideksi päiväksi, kuukausimaksua ei peritä viisi päivää ylittävältä osalta.

Jos palvelu keskeytyy *palvelun tuottajasta* johtuen lyhyemmäksi ajaksi, tai asiakas on laitoshoidossa, ei maksua peritä myöskään mainitun viiden päivän ajalta. Säännöllisen kotihoidon asiakkaalta maksu keskeytyy omaisen/läheisen ottaessa hoitovastuun asiakkaan hoidosta

myös lyhyemmäksi kuin viiden päivän ajaksi. Jos palvelu on keskeytyksissä koko kuukauden, ei maksua peritä lainkaan. Maksua ei peritä ennalta sovitun keskeytyksen ajalta (esim. lomat palveluasumisesta).

Asiaksmaksu sosiaalihuoltolain 25 §:ssä tarkoitetun perhehoidon keskeytyksen ajalta peritään kuten pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta (pois lukien lastensuojelulain perusteella järjestetty perhehoito).

2. IKÄÄNTYNEIDEN PALVELUT

2.1 SOTAINVALIDIT

Sotilasvammalaki 404/1948 § 6, 6A, 6B

Sotainvalideilta, joiden vammaisuusaste on vähintään 10 % (Laki sotilasvammalain 6 ja 6 e §:n muuttamisesta 977/2016), ei peritä asiakasmaksua sairaanhoidosta, kuntoutushoidosta, lääkinnällisestä kuntoutuksesta, kotihoidosta ja kotihoidon tukipalveluista, pitkäaikaisesta laitoshoidosta eikä palveluasumisen hoivapalvelusta. Korvaus peritään valtiokonttorilta.

2.2 RINTAMALISÄN SAAJAT

Rintamalisän saajille myönnetään kotona asumista tukevia palveluja Valtiokonttorin vuosittain antaman ohjeistuksen mukaisesti.

2.3 TILAPÄINEN KOTIHOITO

Asiaksmaksuasetus 3 § 5 mom.

Tilapäinen kotihoito 12,10 €/käynti

HUOM! Jatkuvasti säännöllisesti kotiin annettavista palveluista peritään palvelumäärän ja asiakkaan maksukyvyyn mukainen kuukausimaksu.

2.4 SÄÄNNÖLLINEN KOTIHOITO

Asiaksmaksuasetus 27 - 31 §

Jatkuvasti ja säännöllisesti annetusta kotisairaanhoidosta ja sosiaalihuoltoasetuksen (607/1983) 9 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetusta kotipalvelusta voidaan periä palvelun laadun ja määrän, palvelun käyttäjän maksukyvyyn sekä perheen koon mukaan määräytyvä kohtuullinen kuukausimaksu.

Em. jatkuvasti säännöllisesti kotiin annettavista palveluista peritään palvelumäärän ja asiakkaan maksukyvyyn mukainen kuukausimaksu. Maksu määräytyy seuraavan taulukon perusteella bruttotuloista määriteltynä prosentiosuutena. Kuukausimaksu saa olla enintään maksuprosentin osoittama määrä tulorajan ylittävistä kuukausituloista.

Kotona annettavasta palvelusta laaditaan yhdessä palvelun käyttäjän kanssa palvelu- ja hoitosuunnitelma.

Kotona annettavasta palvelusta perittävä maksu ei saa ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia.

Säännöllisen kotihoidon kuukausimaksutaulukko

Asiakkaan kuukausimaksu on enintään alla olevassa taulukossa olevan maksuprosentin osoittama määrä tulorajan ylittävistä bruttokuukausituloista.

Perheen- jäsenten määrä	Maksuttomuuden yläraja (€/kk) alkaen 1.1.2017	Maksuprosentti (%) tulorajan ylittävistä bruttokuukausituloista riippuen asiakkaan kotihoidon tarpeesta (tuntia/kk)				
		<4 h	4 - < 8 h	8 - < 16 h	16 - < 30 h	≤ 30 h
		I	II	III	IV	V
1	576	15	20	25	30	35
2	1 063	13	15	17	20	22
3	1 667	11	13	14	16	18
4	2 062	9	11	12	13	15
5	2 496	7	9	10	11	13
6	2 866	5	7	8	9	11

Kun henkilömäärä on suurempi kuin kuusi, tulorajaa korotetaan 350,00 eurolla ja maksuprosenttia alennetaan 1 prosenttiyksiköllä kustakin seuraavasta henkilöstä.

Mikäli säännöllisen kotihoidon maksu taulukon mukaisesti ylittäisi palvelun tuottamisen hinnan, maksua alennetaan siten, että vuonna 2018 kotihoidon tuntihinta on 40€/h.

- Säännöllisen kotihoidon asiakkaille laaditaan hoito- ja palvelusuunnitelma, palveluista peritään hoito- ja palvelusuunnitelmaan ja maksutaulukkoon perustuva kuukausimaksu.
- Maksua tarkistetaan, mikäli asiakkaan tulot tai palvelumäärä muuttuvat oleellisesti. Asiakasmaksut tarkistetaan kuitenkin vähintään joka toinen vuosi (samanaikaisesti lakisääteisten indeksitarkistusten kanssa).

Kotona annettavan palvelun maksua ei peritä keskeytyksen ajalta (ks. kohta 1.7 Poissaolot ja siinä olevat poikkeukset)

Maksukykyä määriteltäessä huomioon otettavat tulot säännöllisessä kotihoidossa (asiakasmaksuasetus 27 §): palvelun käyttäjän ja hänen kanssaan yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa elävän henkilön:

- veronalaiset ansio- ja pääomatulot
- verosta vapaat tulot
- metsätulo (asiakasmaksuasetus 28 a §)
- jos kuukausittaiset tulot vaihtelevat, kuukausituloina otetaan huomioon viimeksi kulueneen vuoden keskimääräinen kuukausitulo
- edellytyksenä kuittien/tositteiden ja pankin tiliotteiden esittäminen

Tulot, joita ei oteta huomioon (asiakasmaksuasetus 29 §):

- lapsilisä ja lapsen hoitotuki
- kansaneläkelain mukainen lapsikorotus
- asumistuki
- vammaistuki
- rintamalisä
- eikä muita asiakasmaksuasetuksen 29 §:ssä mainittuja tukia ja avustuksia
- omaishoidontuen hoitopalkkio

2.5 KOTIHOIDON TUKIPALVELUT

Tukipalvelujen maksuista ei ole erikseen säädetty asiakasmaksulaissa tai – asetuksessa, joten kunta voi periä niistä päättämänsä maksun. Palvelun myöntäminen edellyttää asiakkaan palvelutarpeen arviointia. Tukipalvelujen tarve kirjataan asiakkaan hoito- ja palvelusuunnitelmaan ja tehdään palvelu- ja maksupäätös.

ATERIAPALVELU

Ateriapalveluna tarjotaan Menuimat -palvelua, jossa aterian asiakashinta on 8,90. Menuimat -pilotointi jatkuu marraskuun 2018 loppuun, jonka jälkeen arvioidaan palvelun jatkoa ja asiakashintaa uudelleen.

TURVAPALVELUT

Turvapalveluista perittävä asiakasmaksu on 35,00 € kuukaudessa, asennuspalvelu kuuluu hintaan. Turvahälytyskäynti maksaa 15 €.

Turvapalvelun lisälaitteina saatavilla:

Lisäpalvelu	Hinta/kk
Lisäranneke tai -riipus	5,00€
Ovihälytin tai ikkunahälytin	5,00€
Häkävaroitin	5,00€
Savu-/ palovaroitin	5,00€
Paikantava ranneke	30,00€
Älykäs oviturva	40,00€

KAUPPAPALVELU

Ensisijaisesti kauppapalvelu järjestetään omaisten, lähipiirin tai vapaaehtoistyön turvin. Kotihoito avustaa tarvittaessa kauppaostosten tilaamisessa ja tilattujen kauppaostosten

kotiin kuljettamisessa. Mikäli kauppapalvelu toteutetaan kotihoidon maksullisena tukipalveluna, hinta on 6 €/ kerta.

KYLVETYSPALVELU

Kylvetyspalvelu tarkoittaa asiakkaan kodin ulkopuolisissa tiloissa annettua kylvetys-apua. Kylvetyspalvelu voidaan myöntää asiakkaalle, mikäli hänellä ei ole kotonaan soveltuvia peseytymistiloja tai palvelun katsotaan muista syistä olevan asiakkaalle tarkoituksenmukainen. Kylvetyspalvelun asiakashinta on 10 euroa/ kerta sisältäen saunomis-mahdollisuuden.

SOSIAALIHUOLTOLAIN MUKAINEN LIIKKUMISTA TUKEVA PALVELU

Peritään matkan todelliseen pituuteen perustuva omavastuuosuus

Sosiaalihuoltolain mukainen kuljetuspalvelu on kunnalle harkinnanvaraista toimintaa ja kuljetuspalveluja myönnetään käytettävissä olevan määrärahanpuitteissa. Sosiaalihuoltolain mukaisesta kuljetuspalvelusta on olemassa oma ohjeistus.

Sosiaalihuoltolain mukaisen kuljetuspalvelu on tarkoitettu vammaisille ja vähävaraisille ikääntyneille, jotka eivät pysty käyttämään yleisiä kulkuneuvoja tai heillä olisi kohtuuttomia vaikeuksia käyttää niitä. Yksinasuvan bruttotuloraja on 1200€/kk. Pariskunnan bruttotuloraja on 1800€/ kk. Lisäksi huomioon otetaan merkittävät säästöt ja merkittävä muu varallisuus lukuun ottamatta vakituista asuntoa.

3. SOSIAALIHUOLTOLAIN (1301/201) MUKAINEN LAPSIPERHEIDEN KOTIPALVELU

Asiakasmaksuasetus 3 §

Lapsiperheiden kotipalvelu on sosiaalihuoltolain (19 §) mukaista toimintaa. Kotipalvelua voi saada joko tilapäisenä tai säännöllisesti annettuna palveluna.

3.1 Tilapäinen lapsiperheiden kotipalvelu

Tilapäinen kotipalvelu on lyhytkestoisein tilapäistarpeisiin tarkoitettua perheiden arjessa selviytymisen tukemista ja sitä voidaan myöntää maksimissaan kolme kuukautta ja enintään kuusi tuntia viikossa.

Lapsiperheellä on oikeus saada perheen huolenpitotehtävän turvaamiseksi välttämätön kotipalvelu, jos lapsen hyvinvoinnin turvaaminen sitä edellyttää. Kotipalvelua voidaan järjestää tarpeesta riippuen tilapäisenä tai jatkuvana, säännöllisesti annettuna palveluna.

Tilapäisen lapsiperheiden kotipalvelun maksut 1.3.2018:

Käynnin pituus	Maksu
0-2 h	12,00 €
2-4 h	16,00 €
4-6 h	22,00 €

Maksun alentaminen Asiakasmaksulain 11 §:n mukaan maksukyvyn mukaan määräytyvää maksua on alennettava tai se on jätettävä perimättä, jos maksu vaarantaa henkilön toimeentuloa tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista. Lisäksi maksuja voidaan alentaa tai jättää perimättä, jos siihen on syytä huollolliset näkökohdat huomioon ottaen.

3.2 Säännöllinen lapsiperheiden kotipalvelu

Säännöllistä kotipalvelua perhe voi saada tilapäisen kotipalvelun jälkeen kolme kuukautta ja enintään kuusi tuntia viikossa. Säännöllinen lapsiperheiden kotipalvelu on tarkoitettu pitkittyneisiin ja välttämättömiin tuentarpeisiin. Säännöllinen kotipalvelu perustuu aina asiakkaan kanssa tehtyyn palvelutarvearviointiin ja asiakassuunnitelmaan.

Toivakassa kotipalvelua järjestetään enimmäkseen kunnan omana, perhetyöntekijän toimenkuvaan sisältyvänä palveluna. Lisäksi palvelua on ostettavissa palvelusetelirahalla yksityisiltä, kunnan erikseen hyväksymiltä palveluntuottajilta.

Kotipalveluun oikeuttavia tilanteita perheessä ovat esimerkiksi:

- raskauteen tai synnytyksen liittyvä erityinen avuntarve
- aikuisen tai lapsen pidempiaikaisesta sairastamisesta johtuva avuntarve
- vanhemman väsymys tai uupumus
- äkillisestä erityistilanteesta tai kriisistä johtuva käytännön avuntarve
- muu erityinen tarve (arvioidaan yhdessä muiden perheen kanssa työskentelevien tahojen kanssa)

Kriteerien mukaan kotipalvelua ei myönnetä

- Päivähoitoikäisten lasten pelkkään lastenhoidolliseen tarpeeseen, vaan päivähoito on ensisijainen palvelu.
- Pienten koululaisten aamu-, iltapäivä- ja loma-ajoista johtuviin lastenhoitotarpeisiin.
- Vanhempien terapia, lääkäri tai muiden asiointikäyntien ajalle.
Asiointikäyntien ajalle kotipalvelua myönnetään vain erityisen harkinnan kautta.

Vanhemman kanssa pyritään löytämään muita vaihtoehtoja lastenhoidon järjestelyissä, muun muassa järjestöjen lastenhoitopalvelujen avulla.

Säännöllisen kotipalvelun kuukausimaksutaulukko:

Henkilöt	2	3	4	5	6	Korotus/ lisähenkilö
Tuloraja	1 063 €	1 667 €	2 062 €	2 496 €	2 866 €	350€
Tuntia/kk	Omvastuuprosentti					
alle 6 h	18 %	14%	11 %	9 %	7 %	
6 - 15 h	19 %	15%	12 %	10 %	8 %	
16 - 24 h	20 %	16%	13 %	11 %	9 %	
24 - 30 h	21 %	17%	14 %	12 %	10%	
yli 30 h	22 %	18%	15 %	13 %	11%	

Kotipalvelun maksua ei peritä, jos perheen tulot jäävät alle tulorajan.

4. ASUMISPALVELUT, SOSIAALIHUOLTOLAIN MUKAISET (21§)

Ei kerrytä maksukattoa.

Sosiaalihuoltolain mukaisten asumispalvelujen asiakasmaksujen määräytymisperusteita ei ole säädetty asiakasmaksulaissa tai -asetuksessa.

Asiakasmaksuasetuksen 19 §:ssä säädetään, että sosiaalihuoltolain mukaisesta pitkäaikaisesta perhehoidosta peritään maksu asiakasmaksulain 7 c §:ssä säädetysti. Omaishoitajan vapaapäivien aikaisesta hoidosta peritään maksu asiakasmaksulain 6 b §:ssä säädetysti.

4.1 TILAPÄINEN PERHEHOITO

Tilapäinen perhehoito 36,20 €/vrk
Sisältää hoivan, ateriat ja asumiskulut

Osavuorokautinen perhehoito 18,50 €/päivä tai yö
Sisältää hoivan ja hoidon aikaiset ateriat

4.2 OMAISHOITAJAN VAPAAN AIKAINEN HOITO

Asiakasmaksulaki 6 b §

Maksu on 11,40 €/vrk omaishoitajalaissa (973/2005) määritellyiltä vapaapäiviltä.

4.3 LYHYTAIKAINEN (TILAPÄINEN) PALVELUASUMINEN

Tilapäinen palveluasuminen Sisältää hoivan, ateriat ja asumiskulut	36,20 €/vrk
Osavuorokautinen palveluasuminen (päivä tai yö) Sisältää hoivan ja hoidon aikaiset ateriat	18,50 €/päivä tai yö

4.4 PERHEHOITO (IKÄIHMISET, MIELENTERVEYSKUNTOUTUJAT, SOSIAALIHUOLTOLAIN MUKAISET)

Pitkäaikaisessa perhehoidossa olevilta asiakkailta peritään vahvistettujen asiakasmaksujen mukaisesti asiakasmaksuina vuokra, ylläpitomaksu sekä ateriamaksu

1. vuokra

on sosiaali- ja terveysministeriön vuosittain vahvistama asumismaksun mukainen. Vuokrassa huomioidaan STM:n ohjeistuksen mukainen indeksitarkistus.

- Perhehoito, vuokra/kk 193,36 €/kk (2017 vuokra)
- 2 hengen huoneen vuokra 162,30 €/kk (2017 vuokra)

2. Perhehoidon ylläpitomaksu/kk (maksu/vrk) 164,80 €/kk (5,40 €/vrk)

3. Perhehoidon ateriamaksu on 13,20 €/vrk

Perhehoidossa olevalta asiakkaalta ei peritä päällekkäin muita sosiaalihuollon avohoidon palvelumaksuja, kuten kotihoidon maksu tai päivätoiminnan maksu.

Jos asiakas siirtyy perhehoidosta suoraan palveluasumiseen/laitoshoittoon, peritään palveluasumisen/ laitoshoidon maksu tulopäivältä, mutta ei perhehoidon maksua ko. päivältä. Jos asiakas siirtyy palveluasumisesta/laitoksesta perhehoitoon, peritään palveluasumisen/ laitoshoidon maksu lähtöpäivältä, mutta ei perhehoidon maksua ko. päivältä.

4.5 PALVELUKODIT JA TUKIASUNNOT

Palvelu muodostuu kuntoutuksesta, hoivasta ja hoidosta sekä erikseen hankittavista tukipalveluista. Asiakkaan maksettavat maksut koostuvat kotipalvelun maksusta ja tukipalvelujen maksuista (kappale 2 Kotona annettava palvelu) sekä ryhmäkotien ylläpitomaksusta.

Asiakas maksaa vuokran erikseen vuokrasopimuksen perusteella ja lisäksi voi ostaa ateriapalvelut.

4.6 TEHOSTETTU PALVELUASUMINEN

Sosiaalihuoltolaki 21 §, sosiaalihuoltoasetus 10 §.

Asumispalvelujen asiakasmaksujen määräytymisperusteita ei ole säädetty asiakasmaksulaissa tai –asetuksessa.

Toivakassa on käytössä tehostetun palveluasumisen palveluseteli. Palveluseteli on tulosi-donnainen ja määräytyy myöhemmin täsmentyvän taulukon mukaan.

5. VAMMAISPALVELUJEN JA KEHITYSVAMMAHUOLLON MAKSUT

Asiakasmaksulaki 4 §, 14 §, asiakasmaksuasetus 33 §, L vammaisuuden perusteella jär-jestettävistä palveluista ja tukitoimista 380/1987, L kehitysvammaisten erityishuollosta 591/1977

Vammaispalveluiden ja kehitysvammahuollon palvelut ovat pääsääntöisesti asiakkaalle maksuttomia.

5.1 PÄIVÄ- JA TYÖTOIMINTA

Ei kerrytä maksukattoa.

5.2 VAMMAISPALVELULAIN MUKAINEN KULJETUSPALVELU

Peritään matkan todelliseen pituuteen perustuva omavastuuosuus, jonka suuruus mää-räytyy matkahuollon aiemman käytössä olleen taksoituksen perusteella. Vammaispal-velulain mukaisesta kuljetuspalvelusta on myös oma ohjeistus

5.3 KEHITYSVAMMAISTEN PÄIVÄ- JA TYÖTOIMINTA (16 VUOTTA TÄYTTÄNEET)

Erityishuoltolain mukaiseen päivääkaiseen toimintaan liittyvät kuljetukset ovat maksut-omia.

Erityishuoltolain mukaisessa työ- ja päivätoiminnassa asiakasmaksuna peritään ate-riamaksu toteutuman mukaan

	Normaali ateria	Dieettiateria
Vuorokautinen ruokailu, enintään	9,86 €	11,36 €
Aamupala	1,88 €	1,90 €
Lounas	3,16 €	4,02 €
Päiväkahvi	0,73 €	0,82 €
Päivällinen	2,37 €	2,82 €
Iltapala	1,72 €	1,80 €

Dieettiaterian maksua ei peritä silloin, kun dieettiaterian tarve johtuu vammasta tai pit-käaikaissairaudesta.

Ateriapalvelusta perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen.

Jos ostopalveluna toimivan toimintayksikön ateriapalvelumaksu on määritelty pienemmäksi, peritään asiakkaalta ateriamaksu toimintayksikön määrittämän todellisen ateriakustannuksen mukaisesti.

5.4 ASUMISPALVELUT: VAMMAISPALVELULAIN JA KEHITYSVAMMALAIN MUKAISET

Ei kerrytä maksukattoa.

5.4.1 VAMMAISPALVELULAIN MUKAINEN ASUMINEN

Asiakas maksaa itse vuokran, ateriat ja muut jokapäiväiseen elämään liittyvät kustannukset.

- **VAMMAISPALVELULAIN NOJALLA JÄRJESTETTY LYHYTAIKAINEN ASUMISPALVELU / LYHYTAIKAINEN RYHMÄKOTIASUMINEN:**

- alle 16-vuotiaiden vuorokausimaksu 13,20 €/vrk
- yli 16-vuotiaiden vuorokausimaksu 36,20 €/vrk

- **VAMMAISPALVELULAIN MUKAISEN ASUMISPALVELUN ATERIAMAKSUT ENINTÄÄN:**

Ateriamaksut voivat olla asumispalvelun hankinnan mukaisissa puitesopimuksissa määritellyn suuruiset, kuitenkin enintään 15,00 €/vrk.

5.4.2. KEHITYSVAMMALAIN MUKAINEN ASUMINEN

Asiakas maksaa vuokran suoraan vuokranantajalle, vuokraan sisältyy asukkaiden käytössä olevien yhteisten tilojen jyvitetty osuus. Lisäksi asiakas maksaa esim. sähkö- ja vesimaksut.

Asiakkaan omaan käyttöön jätetään käyttövaraa vähintään 188,50 €/kk nettotuloista.

- **KEHITYSVAMMALAIN MUKAISEN ASUMISPALVELUN YLLÄPITOMAKSU:**

Kehitysvammalain mukaisesta asumisesta peritään ylläpitomaksua (maksua ei peritä henkilökunnan antamasta hoivasta ja huolenpidosta). Ylläpidolla tarkoitetaan tavanomaisia vastaavia menoja eli sellaisia menoja, joista henkilölle aiheutuisi kustannuksia joka tapauksessa.

Ylläpitomaksut:

- Ryhmäkoti-muotoisessa asumisyksikössä asuvat 55,62 €/kk
- Asuntoryhmä-muotoisessa asumisyksikössä asuvat 45,30 €/kk
- Jos asiakas on poissa ympärivuorokautisesta palveluasumisesta yhtäjaksoisesti 5 päivää kuukaudesta, hänen ylläpitomaksuaan alennetaan siten, että ylläpitomaksu muutetaan päivähinnaksi jakamalla kuukausihinta 30:llä ja kerrotaan läsnäolopäivillä.

- Jos ostopalveluna toimivan toimintayksikön ylläpitomaksu on määritelty pienemmäksi, peritään asiakkaalta ylläpitomaksu toimintayksikön määrittämän todellisen ylläpitokustannuksen mukaisesti.
- Sairaala- tai laitoshoidon ajalta ei peritä ylläpitokorvausta.

Ylläpitomaksuun sisältyy:

- puhdistusaineet ja –tarvikkeet (esim. jätesäkit, kompostipussit, siivoukseen käytettävät pesu- ja puhdistusaineet, siivousvälineet, desinfiointiaineet, käsipyyhepaperit)
  - kalusto (esim. yhteistiloissa olevat huonekalut, DVD-soitin, kahvinkeitin, vedenkeitin, mikroaaltouuni, ulkokalusteet)
  - vaatteisto (esim. yhteisiin tiloihin hankittavat matot, verhot, pöytäliinat, sohvatyyny)
  - muu materiaali (esim. astiat, ulko- ja sisäkukat, askartelumateriaali, sisä- ja ulkopelit, kausikoristeet, ensiaputarvikkeet, verenpainemittari, kuumemittari)
- **KEHITYSVAMMALAIN MUKAISEN ASUMISPALVELUN ATERIAMAKSU:**

	Normaali ateria	Dieettiateria
Vuorokautinen ruokailu, enintään	9,86 €	11,36 €
Aamupala	1,88 €	1,90 €
Lounas	3,16 €	4,02 €
Päiväkahvi	0,73 €	0,82 €
Päivällinen	2,37 €	2,82 €
Iltapala	1,72 €	1,80 €

Dieettiaterian maksua ei peritä silloin, kun dieettiaterian tarve johtuu vammasta tai pitkäaikaissairaudesta.

Ateriapalvelusta perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kohtuullisten kustannusten suuruinen.

Jos ostopalveluna toimivan toimintayksikön ateriapalvelumaksu on määritelty pienemmäksi, peritään asiakkaalta ateriamaksu toimintayksikön määrittämän todellisen ateriakustannuksen mukaisesti.

- **KEHITYSVAMMALAIN MUKAISEN LYHYTAIKAISHOIDON MAKSUT**

- Tilapäinen asuminen ja asumisen arviointijaksot (joiden kesto yhtäjaksoisesti enintään 1 kk). Myös tilapäinen viikonloppuhoito.
  - alle 16-vuotiaiden vuorokausimaksu 9,86 €/vrk
  - yli 16-vuotiaiden vuorokausimaksu 36,20 €/vrk

Osavuorokautinen perhehoito 18,50 €/päivä tai yö
Sisältää ateriat ja ylläpidon

KEHITYSVAMMALAIN MUKAINEN PITKÄAIKAINEN JA LYHYTAIKAINEN LAITOSHOITO SEKÄ PITKÄAIKAINEN PERHEHOITO

Asiakasmaksulaki 7 C §, 14 §, asiakasmaksuasetus 33 §

- **PITKÄAIKAINEN LAITOSHOITO JA PITKÄAIKAINEN PERHEHOITO**

Ei kerrytä maksukattoa.

Pitkäaikaisessa perhehoidossa olevilta asiakkailta peritään vahvistettujen asiakasmaksujen mukaisesti asiakasmaksuina vuokra, ateriamaksu sekä ylläpitomaksu.

1. Perhehoidossa vuokra on sosiaali- ja terveysministeriön vuosittain vahvistama asumismaksun mukainen vuokra. Vuokrassa huomioidaan aina STM:n ohjeistuksen mukainen indeksitarkistus.

- Perhehoito, vuokra/kk 193,36 €/kk (2017 vuokra)
- 2 hengen huoneen vuokra 162,30 €/kk (2017 vuokra)

2. Perhehoidon ylläpitomaksu/kk (maksu/vrk) 55,62 €/kk (1,83 €/vrk)

3. Perhehoidon ateriamaksu on sosiaali- ja terveysministeriön vuosittain vahvistamien hoitajille maksettavien korvausten mukainen ateriamaksu.

Asiakkaalle on jätävä käyttövaraa vähintään 188,50 €/kk.

- **OMAISHOITAJAN VAPAAN AIKAINEN HOITO**

Kun kyse on kehitysvammaisten erityishuoltolain (519/1977) mukaisiin palveluihin oikeutetun asiakkaan omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikaisesta hoidosta ylläpitomaksu on 11,40 euroa/vapaavuorokausi, mikäli hoito on järjestetty kodin ulkopuoliseen perhehoitoon tai asumispalveluun.

6. PITKÄAIKAINEN LAITOSHOITO

Asiakasmaksulaki 7 B §, 7 C §, 10 B §. Ei kerrytä maksukattoa.

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevaksi katsotaan ympärivuorokautisen laitoshoidon (terveyskeskuksen vuodeosastot, sairaalat, vanhainkodit, mielenterveys- ja päihde-kuntoutujien laitoshoido ja kehitysvammalaitokset) alkamisesta lukien

- henkilö, jonka hoidon arvioidaan kestävän yli kolme kuukautta ja
- henkilö, jonka ympärivuorokautinen laitoshoido on jatkunut 3 kuukautta, jos hänen toimintakykynsä on katsottava heikentyneen siten, että häntä on hoidettava edelleen laitoksessa

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevaksi ei katsota:

1. henkilöä, joka saa lääkinnällisestä kuntoutuksesta annetun asetuksen (1015/1991) 3 §:n 2 mom. 6 kohdassa tai kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain 2 §:n 3 kohdassa tarkoitettua kuntoutusta laitoksessa; eikä
2. lasta tai nuorta, joka on sijoitettu laitoshoidoon lastensuojelulain nojalla.

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta peritään maksukyvyn mukaan määräytyvä maksu seuraavasti:

1. Maksu voi olla enintään 85 % hoidossa olevan nettokuukausitulosta. Pitkäaikaisesta laitoshoidosta saavan henkilökohtaiseen käyttöön jätetään kuukausittaisista nettotuloista vähintään 108 euroa.
2. Jos pitkäaikaisessa laitoshoidossa oleva on välittömästi ennen laitoshoidon alkamista elänyt yhteistaloudessa avio- tai avioliitonomaisissa olosuhteissa ja hänen kuukausitulonsa ovat suuremmat kuin puolison kuukausitulot, maksu määräytyy puolisojen yhteen laskettujen kuukausitulojen perusteella. Tällöin pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta peritään asiakasmaksua enintään 42,5 % edellä mainituin perustein yhteenlasketuista netto-kuukausituloista. Tällöinkin laitoshoidossa olevan henkilökohtaiseen käyttöön jätetään vähintään 108 euroa kuukaudessa.
3. Jos molemmat puoliset ovat pitkäaikaisessa laitoshoidossa, kummankin puolison maksu määräytyy kohdan 1 mukaisesti.

Maksua ei peritä pitkäaikaisessa laitoshoidossa terveyskeskuksessa tai sairaalassa taikka sen toimintayksikössä olevalta alle 18-vuotiaalta siltä osin kuin hoitopäiviä on kalenterivuodessa kertynyt yli seitsemän.

Vähimmäiskäyttövaran euromäärä tarkistetaan joka toinen vuosi työeläkeindeksin muutoksen mukaisesti.

Maksukyvyyn mukaan määräytyvän maksun suuruutta määrittäessä otetaan huomioon palvelua käyttäneiden henkilöiden tulot siten kuin asiakasmaksulaissa tai -asetuksessa tarkemmin säädetään.

Asiakasmaksua määrittäessä nettotuloina otetaan huomioon:

- palkkatulot
- eläkkeet ja jatkuvat etuudet
- hoitotuki (sisältää mahdollisen veteraanilisän)
- vammaistuki
- ylimääräinen rintamalisä
- elinkorot
- rahasyytinki
- muut jatkuvat henkilökohtaiset tulot
- pääomasta ja muusta omaisuudesta saatavat korko- (myös määräaikaistilien korot), osinko ja vuokratulot (kulut vähennettyinä)
- maatalouden ja elinkeinotoiminnan pääoma- ja ansiotulo-osuudet sekä verovelvollisen osuus yhtymän tulosta (viimeksi toimitetussa verotuksessa vahvistettu)
- metsätulo, laskennallinen (asiakasmaksulaki 10 a § 2 mom., asiakasmaksuasetus 28 a §)

Jos kuukausittaiset tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneen vuoden keskimääräinen kuukausitulo.

Asiakasmaksua määrittäessä tuloina ei oteta huomioon (asiakasmaksulaki 10 a ja 10 b §)

- lapsilisää ja lapsen hoitotukea

- asumistukea
- tapaturmavakuutuksen perusteella suoritettavia sairaanhoito- ja tutkimuskuluja tai haitta-
rahaa
- rintamalisää
- elatusapua tai elatustukea, jota maksetaan pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevan puolison alaikäiselle lapselle
- eläkkeisiin ja niihin verrattaviin tuloihin sisältyviä huollettavista aiheutuvia korotuksia
- muita asiakasmaksulain 10 a § 3 mom. ja 10 b §:ssä tarkoitettuja tukia ja avustuksia

Tuloista tehtävät lain mukaiset vähennykset (asiakasmaksulaki 10 c §)

- suoritettavaksi vahvistetut elatusavut (ei koske puolisoa)
- tosiasiallisista perhesuhteista johtuvat muut vastaavat kustannukset
- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty rahana maksettava etuus, joka on hänen suoritettavanaan

Asiakasmaksuista tehtävät harkinnanvaraiset vähennykset:

- Asunnon ylläpitokustannuksia voidaan huomioida enintään 3 kk:n ajan pitkäaikaisen laitoshoidon alkamisesta, taloudellinen tilanne ja säästöt huomioiden.
- Edunvalvontapalkkio
- Ulosotto
- Kotiin jäävän pienempituloisen puolison menoja voidaan ottaa harkinnanvaraisena vähennyksenä huomioon siten, että hänen asumisensa pystytään turvaamaan hänen muuta toimeentuloaan vaarantamatta.
- edellytyksenä kuittien/tositteiden ja pankin tiliotteiden esittäminen

7. LASTENSUOJELUN MAKSUT

Asiakasmaksulaki 7 § ja 14 §, asiakasmaksuasetus 20 §, lastensuojelulaki 417/2007 19 § ja 77 §, L lapsen elatuksesta 704/1975)

Asiakasmaksulain 4 §:n 4-kohdan mukaan lastensuojelulaissa tarkoitettu lasten ja nuorten huolto on maksutonta. Asiakasmaksulain 7 §:ssä säädetysti maksu voidaan 4 §:n 4-kohdasta poiketen periä lastensuojelulain nojalla avohuollon tukitoimena, sijaishuoltona tai jälkihuoltona lapselle annetusta perhehoidosta, laitoshuollosta tai asumispalvelusta aiheutuneiden kustannusten korvaamiseksi seuraavasti:

7.1 VANHEMMILTA PERITTÄVÄT MAKSUT

Lastensuojelulain nojalla avohuollon tukitoimena, sijaishuoltona tai jälkihuoltona lapselle annetusta perhehoidosta tai laitoshuollosta tai asumispalveluista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi peritään, milloin se on asianomaisten toimeentulon edellytykset ja huollolliset näkökohdat huomioon ottaen perusteltua, lapsen vanhemmilta maksu, joka on määrältään enintään lapsen elatuksesta annetun lain 1-3 §:n perusteella määrätty elatusavun suuruinen (asiakasmaksulaki 7 § 1 mom.).

Lapsen vanhemmilta perittävä maksu jaetaan heidän kesken maksukyvyyn mukaan (asiakasmaksuasetus 20 § 1 mom.)

Vanhemmalta perittävän maksun suuruutta arvioitaessa otetaan huomioon vanhemman ikä, työkyky ja mahdollisuus osallistua ansiotyöhön, käytettävissä olevien varojen määrä sekä vanhemman lakiin perustuva muu elatusvastuu; sekä lapsen kyky ja mahdollisuudet itse vastata elatuksestaan sekä seikat, joiden johdosta vanhemmille ei aiheudu lapsen elatuksesta kustannuksia tai ne ovat vähäiset. (Lapsen elatuksesta 2 §)

7.2 LAPSELTA TAI NUORELTA PERITTÄVÄ MAKSU

Kunta voi maksua vahvistamatta periä ja nostaa lapselle tulevat elatusavut siltä ajalta, jolloin lapsi saa lastensuojelulain nojalla annettua perhehoitoa, laitoshuoltoa tai asumispalveluja sekä käyttää elatusavut perhehoidosta, laitoshoidosta tai asumispalvelusta aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi (asiakasmaksulaki 7 § 2 mom.). Lasten-suojelulain nojalla annetusta perhehoidosta, laitoshuollosta tai asumispalveluista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi voidaan periä kohtuulliseksi katsottu maksu myös muista lapsen tai nuoren asiakasmaksulain 14 §:n mukaisista tuloista, korvauksista tai saamisista.

Asiakasmaksulain 14 §:n mukaiset lapsen/nuoren tulot, korvaukset tai saamiset ovat:

- eläkkeet
- elinkorot
- elatusavut
- avustukset
- muut jatkuvat Lapsen /nuoren tuloista perittävän maksun määrä ei saa ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia ja se voi olla enintään 1 835,20 euroa/kk. (asiakasmaksuasetus 20 § 2 mom.)

Lapsen tai nuoren asiakasmaksulain 14 §:n mukaisista tuloista, korvauksista tai saamisista varataan kalenterikuukausittain vähintään 40 % lapsen/nuoren itsenäistymisvaroiksi, ja enintään 60 % käytetään hoidon korvaukseksi. Itsenäistymisvarojen määrää laskettaessa lapsilisää ei oteta huomioon. (Lastensuojelulaki 77 §).

Vanhemmille määrätty asiakasmaksut eivät kerrytä lapsen/ nuoren itsenäistymisvaroja.

8. MUUT MAKSUT

Ei kerrytä maksukattoa.

8.1 SOSIAALIPÄIVYSTYS

Sosiaalipäivystyksen palvelut ovat maksuttomia.